

PŘÍRUČKA KE ŠTÍTU EU–USA NA OCHRANU SOUKROMÍ

Úvod

Co je to štít EU–USA na ochranu soukromí a proč ho potřebujeme?

Mezi Evropskou unií (EU) a Spojenými státy americkými (USA) existují silné obchodní vazby. Důležitou a nezbytnou součástí tohoto transatlantického partnerství, zejména v dnešní globální digitální ekonomice, je předávání osobních údajů. Sběr osobních údajů probíhá při celé řadě transakcí. Shromažďována jsou například jména, telefonní čísla, rodná čísla, adresy bydliště i e-mailové adresy, čísla kreditních karet, čísla pojištění, různá osobní identifikační čísla, přihlašovací jména, informace o pohlaví, rodinném stavu a další, na jejichž základě je možná jednoznačná identifikace osoby. Údaje o vaší osobě může v EU shromažďovat například pobočka nebo obchodní partner americké společnosti, která údaje získává a dále je používá v USA.

To se děje, například když na internetu nakupujete zboží nebo služby, když používáte sociální síť nebo cloudová úložiště, nebo pokud jste zaměstnancem firmy se sídlem v EU, pro kterou údaje o zaměstnancích zpracovává jiná firma v USA (například její mateřská společnost). Právo EU přitom vyžaduje, aby pro osobní údaje, které jsou předávány do USA, platila vysoká úroveň ochrany.

A tady vstupuje do hry štít EU–USA na ochranu soukromí (anglicky nazývaný „EU–U.S. Privacy Shield“). Ten umožňuje předávání osobních údajů z EU společnosti v USA, pokud tato společnost tam zpracuje (např. použije, uloží nebo dále předá) tyto osobní údaje v souladu se souborem striktních ochranných pravidel a pojistek. Tato ochrana platí pro veškeré osobní údaje bez ohledu na to, zda jde o údaje občana EU.

Jak štít na ochranu soukromí funguje?

Pro předávání osobních údajů z EU do USA je k dispozici řada různých nástrojů, například smluvní ustanovení, závazná firemní pravidla nebo právě štít na ochranu soukromí. Má-li být pro předání použit štít, musí se americké společnosti nejprve registrovat u Ministerstva obchodu USA. Povinnosti, které společnosti v rámci štítu na ochranu soukromí musí plnit, jsou obsaženy v tzv. zásadách ochrany soukromí. Ministerstvo obchodu má na starosti správu štítu na ochranu soukromí a také kontroluje, zda společnosti, které se do něj registrovaly, plní svoje závazky. Než se společnost může registrovat (tzv. certifikovat), musí sladit svoji firemní politiku ochrany soukromí se zásadami ochrany soukromí podle štítu. Svoje „členství“ ve štítu pak musí každoročně obnovovat, jinak by nemohla v tomto rámci získávat a používat osobní údaje z EU.

Společnosti z USA, které jsou členem štítu na ochranu soukromí, jsou uvedeny na seznamu, který je veřejně přístupný na stránkách spravovaných Ministerstvem obchodu USA (<https://www.privacyshield.gov/welcome>). Zde naleznete podrobné informace o společnostech, které se účastní štítu na ochranu soukromí, a o tom, jaké údaje používají a jaké služby nabízejí. Najdete zde také seznam společností, které členem štítu už nejsou, což v praxi znamená, že vaše osobní údaje již v rámci štítu nesmí získávat. Tyto společnosti si navíc

mohou vaše osobní údaje ponechat, jen pokud se Ministerstvu obchodu USA zaváže, že na ně budou nadále uplatňovat zásady ochrany soukromí.

Povinnosti společnosti, která je členem štítu na ochranu soukromí, a vaše práva z hlediska použití vašich osobních údajů

Štít na ochranu soukromí vám přiznává řadu práv a společností pak ukládá povinnost chránit vaše osobní údaje v souladu se zásadami ochrany soukromí.

1. Vaše právo být informován

Společnost, která je členem štítu, vás musí informovat:

- o druzích osobních údajů, které zpracovává,
- o důvodech jejich zpracování,
- o tom, zda vaše osobní údaje následně hodlá předat jiné společnosti, a proč,
- o vašem právu vyžádat si od společnosti přístup k vašim osobním údajům,
- o vašem právu volby, zda společnosti dovolíte používat vaše osobní údaje „významně odlišným“ způsobem nebo je zpřístupnit jiné společnosti (tzv. právo „opt-out“). Jde-li o údaje citlivé (tj. údaje, které odhalují váš etnický původ nebo zdravotní stav), musí vás společnost, která je členem štítu, informovat o tom, že tyto údaje smí použít nebo zpřístupnit pouze s vašim výslovným souhlasem (tomu se pak říká právo „opt-in“),
- o tom, jak společnost kontaktovat v případě stížnosti na způsob použití vašich osobních údajů,
- o nezávislém subjektu pro řešení sporů buď v EU nebo v USA, u kterého se stížnost podává,
- o vládní agentuře v USA, která má na starosti vyšetřování a vymáhání povinností společností v rámci štítu,
- a o tom, že pokud by americký orgán veřejné moci vznesl zákonnou žádost o zpřístupnění údajů o vaší osobě, musela by společnost takové žádosti vyhovět.

Společnost, která je členem štítu, vám musí poskytnout odkaz na svoji politiku ochrany soukromí, nebo pokud webové stránky nemá, sdělit, kde jinde si je můžete přečíst. Spolu s tím musí uvést i odkaz na webovou stránku Ministerstva obchodu USA se seznamem společností, které jsou členem štítu na ochranu soukromí, kde lze snadno ověřit, zda je společnost aktivním členem štítu.

2. Omezení účelů, k nimž jsou údaje používány V zásadě lze říci, že společnost, která je členem štítu, může vaše osobní údaje použít pouze a jen k tomu účelu, ke kterému je původně od vás získala, nebo k účelu, ke kterému od vás následně získala povolení. Pokud chce společnost vaše údaje použít k odlišnému účelu, jde o to, nakolik se tento nový účel vzdaluje od původního účelu:

- použití vašich údajů k účelu, který je neslučitelný s původním účelem, není povoleno nikdy,

- je-li nový účel odlišný, ale související s původním (tj. „významně odlišný“), může společnost, která je členem štítu, použít údaje, pouze pokud proti tomu nevznesete námitku nebo – u citlivých údajů – pokud s tím budete výslovně souhlasit,
- je-li nový účel odlišný od původního, ale stále natolik blízký, že jej nelze považovat za významně odlišný, pak je použití osobních údajů pro tento nový účel přípustné.

Například pokud váš zaměstnavatel předal vaše osobní údaje ke zpracování společnosti do USA, může být této společnosti povoleno použít tyto údaje k tomu, aby vám nabídla zdravotní pojištění nebo důchodové připojištění, pokud proti takovému použití nevznesete námitku. Na druhé straně ale tato společnost nesmí vaše údaje prodat třetí straně – obchodníkovi, aby vám nabízel zboží nebo služby, které nemají žádnou souvislost s vaším zaměstnáním.

Máte také právo volby, zda společnosti, která je členem štítu, dovolíte předat vaše osobní údaje dále jiné firmě, ať už v USA nebo v jiné zemi mimo EU. Takovou volbu sice nemáte v případě, kdy jsou vaše údaje zasílány jiné společnosti (takzvanému „zprostředkovateli“) ke zpracování jménem společnosti, která je členem štítu, a podle jejích pokynů, avšak tato společnost bude muset se zprostředkovatelem uzavřít smlouvu, která ho zavazuje chránit údaje stejně jako společnosti, které jsou členem štítu na ochranu soukromí. A pokud zprostředkovatel tuto ochranu nedodrží, bude za postup zprostředkovatele odpovědná společnost, která je členem štítu.

3. Minimalizace údajů a povinnost uchovávat údaje jen po nutnou dobu

Společnost, která je členem štítu, může osobní data získávat a zpracovávat v rozsahu, v jakém jsou významné pro účel zpracování, a musí zajistit, aby použité údaje byly přesné, spolehlivé, úplné a aktuální. Vaše osobní údaje si taková společnost může ponechat jen po dobu nutnou pro účel zpracování. Déle si vaše údaje může ponechat, pouze pokud je potřebuje k určitým zvláštním účelům, jako jsou archivace ve veřejném zájmu, novinářská práce, literatura a umění, vědecký nebo historický výzkum anebo statistická analýza. Po celou dobu, kdy jsou údaje k těmto účelům zpracovány, musí společnost pochopitelně dodržovat zásady ochrany soukromí.

4. Povinnost zabezpečit údaje

Společnost musí zajistit, aby vaše osobní údaje byly uchovávány na bezpečném místě a aby byly zabezpečeny proti ztrátě, zneužití, neoprávněnému přístupu, vyrazení, změně nebo zničení. Přitom musí řádně zohlednit povahu údajů a rizika související se zpracováním údajů.

5. Povinnost ochránit údaje předané jiné společnosti

Jak je uvedeno výše v bodě 2, společnost, která je členem štítu, může osobní údaje předat jiné společnosti, musí přitom ale splnit určité podmínky a dbát účelu, pro který byly osobní údaje získány. To je například případ, kdy společnost sdílí vaše údaje (se společností, která sama rozhoduje o tom, jak budou údaje použity, tzv. „správcem“ údajů) bez námitky z vaší strany nebo kdy uzavře servisní smlouvu s (externím) zpracovatelem (tzv. „zprostředkovatelem“).

Společnost, která získává údaje, musí bez ohledu na svoje umístění (v USA nebo mimo USA) zajistit stejnou úroveň ochrany vašich osobních údajů, jaká je zaručena štítem na ochranu soukromí. To vyžaduje uzavření smlouvy mezi společnostmi, která je členem štítu, a třetí stranou, kterou se stanoví podmínky, za nichž tato třetí strana může používat osobní údaje, ale i odpovědnost za ochranu těchto údajů. Podle takové smlouvy bude třetí strana povinna informovat společnost, která je členem štítu, o situacích, ve kterých není schopna nadále plnit svoje povinnosti. V takových situacích pak musí údaje přestat používat. Ještě přísnější pravidla platí v případě, kdy třetí strana jedná jako zprostředkovatel jménem společnosti, která je členem štítu. Tady pak společnost, která je členem štítu, odpovídá za kroky zprostředkovatele, které byly v rozporu s povinnostmi ochránit osobní údaje.

6. Vaše právo na přístup k údajům a jejich opravu

Máte právo požádat společnost, která je členem štítu, aby vám dala přístup k vašim osobním údajům. To znamená, že máte právo na to, aby vám sdělila nejen údaje, které o vás shromáždila, ale i účel, ke kterému jsou tyto údaje zpracovávány, kategorie dotčených osobních údajů a příjemce, kterým budou údaje zpřístupněny. Poté můžete společnost požádat o opravu, změnu nebo výmaz údajů, pokud jsou nepřesné či zastaralé nebo pokud byly zpracovány v rozporu s pravidly štítu na ochranu údajů. Společnost vás také musí informovat o tom, zda vaše osobní údaje má nebo zda je zpracovává.

Udat důvod, proč chcete přístup ke svým údajům, běžně nemusíte, nicméně společnost vás o udání důvodu smí požádat, pokud je vaše žádost příliš obecná nebo nekonkrétní. Společnost musí na vaši žádost odpovědět v přiměřené lhůtě. V určitých případech může společnost vaše právo na přístup k údajům omezit. Jde o specifické situace, kdy by zpřístupnění údajů například narušilo důvěrnost, porušilo profesní výsadu nebo bylo v rozporu se zákonnými povinnostmi.

Právo na přístup k údajům může být zvláště užitečné, pokud jsou vaše osobní údaje použity k rozhodování, které pro vás může mít významný dopad. Pro takové situace (např. rozhodnutí o zaměstnání, o půjčce apod.) stanoví právní řád USA další práva, která vám umožní lépe pochopit, do jaké míry byly vaše údaje zohledněny.

7. Vaše právo podat stížnost a dosáhnout nápravy

Pokud společnost nedodrží pravidla štítu na ochranu soukromí a poruší povinnost ochránit osobní údaje, máte právo na stížnost a na nápravu, a to bezplatnou. Společnosti, které jsou členem štítu, jsou povinny zajistit nezávislý odvolací mechanismus, u kterého budou šetřeny nevyřešené stížnosti. Mohou například jít cestou alternativního řešení sporů („ADR“) nebo se podřídit dohledu národního orgánu pro ochranu údajů.

Vy jako fyzická osoba máte následně několik možností, jak podat stížnost. Můžete ji podat:

1. přímo u dotyčné společnosti, která je členem štítu;
2. prostřednictvím nezávislého odvolacího mechanismu, tj. buď postupem alternativního řešení sporu nebo prostřednictvím národního orgánu pro ochranu údajů;
3. u Ministerstva obchodu USA (to lze jen prostřednictvím orgánu pro ochranu údajů);

4. u Federální obchodní komise USA (nebo u Ministerstva dopravy USA, pokud se stížnost týká letecké společnosti nebo prodejce letenek);
5. nebo pokud určité jiné možnosti nápravy selhaly, u panelu štítu na ochranu soukromí.

- **Poskytovatel alternativního řešení sporů**

Poskytovatel alternativního řešení sporů je soukromý subjekt, který řeší stížnosti na obchodní společnosti. Rozhodne-li se společnost, která je členem štítu, že stížnosti bude řešit formou alternativního řešení sporů, musí si vybrat, zda tento postup chce podstoupit v EU, nebo v USA. Postup vyřizování stížnosti při alternativním řešení sporů závisí na konkrétním subjektu, pro který se společnost rozhodla.

- **Národní orgán pro ochranu údajů**

Orgán pro ochranu údajů existuje v každém členském státě EU. Má na starosti ochranu údajů i vymáhání pravidel ochrany údajů na národní úrovni.

- **Panel štítu na ochranu soukromí**

Tento panel je tzv. „rozhodčím mechanismem“ a je složený z nejvýše tří neutrálních rozhodců. Řeší spory mimosoudní cestou. Jeho rozhodnutí jsou nicméně v USA závazná a vynutitelná. Rozhodčí řízení prostřednictvím panelu štítu na ochranu soukromí můžete zahájit pouze vy, ale jen za určitých podmínek (v první řadě po předchozím vyčerpání určitých jiných možností nápravy). Společnost, která je členem štítu, toto právo nemá, neboť výhradním smyslem rozhodčího řízení je ochrana vaší osoby.

8. Náprava v případě přístupu k osobním údajům orgány veřejné moci USA

Ochrana vašich osobních údajů může být dotčena také tehdy, kdy k vašim údajům získají přístup orgány veřejné moci USA. Štít na ochranu soukromí zajišťuje, že toto se děje jen v rozsahu nezbytně nutném k naplnění cíle veřejného zájmu, např. národní bezpečnosti nebo vymáhání práva. Právo USA sice možnosti ochrany i nápravy v oblasti vymáhání práva již poskytuje, rámec štítu na ochranu soukromí však vůbec poprvé zřizuje specializovaný nástroj k řešení přístupu k osobním údajům z důvodu národní bezpečnosti – tzv. mechanismus ombudsmana (viz část C).

B) Jak si mohu stěžovat na společnost, která je členem štítu na ochranu soukromí?

Štít na ochranu soukromí nabízí několik možností, jak podat stížnost na společnost, která je členem štítu, například pokud si myslíte, že vaše osobní údaje nepoužívá správně nebo že nedodržuje pravidla.

Máte na výběr z několika mechanismů nápravy podle toho, který vám vyhovuje nejvíce a který je pro konkrétní stížnost nejvhodnější.

Stížnost lze podat těmito způsoby:

1. **U dotyčné společnosti, která je členem štítu.** Společnost vám musí vždy dát kontaktní údaje na osobu, kterou můžete v případě dotazu nebo stížnosti přímo kontaktovat. Společnost vám musí odpovědět do 45 dní od přijetí vaší stížnosti. V odpovědi musí uvést, zda je vaše stížnost důvodná, a pokud ano, jaký postup společnost zvolí pro nápravu. Společnost má povinnost prošetřit každou stížnost, kterou obdrží, ledaže by stížnost byla zjevně nepodložená.

2. **U nezávislého poskytovatele alternativního řešení sporů** v případě, že si společnost, která je členem štítu, vybrala pro nezávislý odvolací mechanismus tuto možnost. Na webových stránkách společnosti musí být uvedeny informace o nezávislém poskytovateli alternativního řešení sporů a odkaz na jeho webové stránky. Tam by měly být uvedeny podrobnější informace o službách, které nabízí, a o tom, jak postupovat při podání stížnosti. Tyto subjekty musí být schopny ukládat účinná nápravná opatření a sankce, aby bylo zajištěno, že společnost, která je členem štítu, plní povinnost chránit vaše osobní údaje. Využití tohoto mechanismu je zdarma.

3. **U národního orgánu pro ochranu údajů.** Společnost, která je členem štítu, si v zásadě může vybrat, zda chce, aby součástí jejího nezávislého odvolacího mechanismu byl orgán pro ochranu údajů z EU. Pokud ale společnost nakládá s údaji o lidských zdrojích (o zaměstnancích), dohled ze strany orgánu pro ochranu údajů je povinný. To znamená, že stížnost týkající se údajů souvisejících se zaměstnáním a předávaných společnosti, která je členem štítu, můžete jako zaměstnanec směřovat rovnou orgánu pro ochranu údajů ve vašem členském státě. Navíc přestože orgán pro ochranu údajů nemá pravomoc dohlížet na konkrétní společnost, která je členem štítu, vy mu stížnost na takovou společnost předat můžete – on ji následně postoupí některému z příslušných orgánů v USA (viz dále).

Orgány pro ochranu údajů předají společnosti svoje doporučení co nejdříve, ale nejpozději do 60 dní od přijetí stížnosti. O tomto doporučení, které bude zveřejněno v maximálním možném rozsahu, budete informováni. Společnost má potom 25 dní na to, aby se doporučeními začala řídit. Pokud tak neučiní, může orgán pro ochranu údajů případ předat Federální obchodní komisi USA pro případný postih. Může také informovat Ministerstvo obchodu USA o tom, že společnost se odmítla řídit doporučeními orgánu pro ochranu údajů. Pokud společnost odmítá soustavně, může to vést až k vyřazení společnosti ze seznamu společností, které jsou členem štítu na ochranu soukromí.

Pokud je navíc z vaší žádosti patrné, že předáním vašich osobních údajů společnosti, která je členem štítu, došlo k porušení práva EU o ochraně údajů, může orgán pro ochranu údajů konat také vůči společnosti z EU, která údaje zasílá, a v případě potřeby nařídit přerušování předávání údajů. Sem spadají případy, kdy společnost z EU má důvodné podezření, že společnost, která je členem štítu, nedodrжуje zásady ochrany soukromí.

4. **U Ministerstva obchodu USA.** Orgán pro ochranu údajů sice nemá pravomoc dohlížet nad společností, která je členem štítu a na kterou si stěžujete, může ale vaši stížnost předat Ministerstvu obchodu USA. Toto předání probíhá prostřednictvím nově zřízeného specializovaného kontaktního místa, které má na starosti vztahy s orgány pro ochranu údajů. Toto pracoviště stížnost prověří a do 90 dnů zašle vašemu orgánu pro ochranu údajů

odpověď. Ministerstvo obchodu může také stížnosti postupovat Federální obchodní komisi (nebo Ministerstvu dopravy USA).

4. U Federální obchodní komise. Stížnost lze podat také přímo u Federální obchodní komise USA prostřednictvím stejného systému pro podávání stížností, který používají občané USA: www.ftc.gov/complaint. Federální obchodní komise bude prošetřovat také stížnosti, které obdrží od Ministerstva obchodu USA, orgánů pro ochranu údajů z EU a poskytovatelů alternativního řešení sporů. Také Federální obchodní komise zřídila specializované kontaktní místo pro přímý styk s orgány pro ochranu údajů z EU, jehož smyslem je zjednodušit postupování stížností a posílit spolupráci při vyřizování stížností.

5. U (rozhodčího) panelu štítu na ochranu soukromí. Pokud stížnost i po vyčerpání ostatních mechanismů nápravy zůstane nevyřešená zcela nebo částečně nebo pokud nejste spokojeni s tím, jak bylo se stížností naloženo, máte právo požadovat nápravu ještě jedním způsobem: závazným rozhodčím řízením.

Kdo může požádat o rozhodčí řízení?

Je důležité uvědomit si, že zahájit závazné a vynutitelné rozhodčí řízení proti společnosti, která je členem štítu na ochranu soukromí, můžete pouze vy jako fyzická osoba.

Kdy můžete požádat o rozhodčí řízení?

Pokud se rozhodnete tohoto práva využít, má společnost, která je členem štítu, povinnost zúčastnit se rozhodčího řízení. Vy však toto právo můžete využít až po vyčerpání ostatních možností nápravy, tj. např. po podání stížnosti přímo u společnosti, u poskytovatele alternativního řešení sporů nebo u Ministerstva obchodu USA. Existují situace, kdy panel štítu na ochranu soukromí využít nemůžete, a to pokud již vaše stížnost byla někdy v rozhodčím řízení projednávána, pokud soud už o vaši žádosti rozhodl a vy jste byli jednou ze stran řízení, pokud strany stížnost již vyřešily nebo pokud je orgán pro ochranu údajů schopen váš nárok vyřešit přímo se společností. Souběžně s rozhodčím řízením však může probíhat vyšetřování Federální obchodní komise.

Jak požádám o rozhodčí řízení?

Chcete-li zahájit rozhodčí řízení, musíte nejprve společnost písemně informovat o vašem záměru v tomto smyslu. Toto oznámení musí obsahovat přehled kroků, které jste již ve snaze vyřešit stížnost podnikli, a popis údajného porušení zásad ochrany soukromí. Můžete rovněž předložit jakékoli podkladové dokumenty nebo právní texty související s vaší stížností.

Kde se rozhodčí řízení bude konat? Jaké jsou výhody?

Rozhodčí řízení se bude konat v USA, poněvadž společnost, na niž si stěžujete, bude mít vždy sídlo v USA. S tím je spojeno několik výhod:

- právo požádat orgán pro ochranu údajů ve vaší zemi, aby vám pomohl s přípravou dokumentace ke stížnosti;

- možnost účastnit se jednání prostřednictvím telefonu nebo videokonference, takže není třeba jezdit do USA;
- možnost bezplatného tlumočení a překladu dokumentů z angličtiny do jiného jazyka;
- náklady rozhodčího řízení (kromě odměny pro právního zástupce) budou hrazeny ze zvláštního fondu zřízeného Ministerstvem obchodu USA a financovaného z ročních příspěvků společností, které jsou členem štítu na ochranu soukromí.

Jak dlouho bude rozhodčí řízení trvat?

Rozhodčí řízení skončí do 90 dní ode dne, kdy od vás společnost obdrží oznámení o úmyslu ho zahájit.

Jaké druhy nápravy jsou k dispozici?

Nalezne-li panel štítu na ochranu soukromí důkazy o porušení zásad ochrany soukromí, může uložit nápravu v podobě přístupu k údajům, jejich opravy, výmazu nebo navrácení.

Finanční náhradu panel štítu na ochranu soukromí přisoudit nemůže, vy o ni však můžete následně žádat u soudu. Pokud s výsledkem rozhodčího řízení nejste spokojeni, můžete jej napadnout podle zákona USA o rozhodčím řízení.

C) Mechanismus ombudsmana: jak podat stížnost na orgán veřejné moci USA

Štít na ochranu soukromí zavádí nový nezávislý mechanismus nápravy v oblasti národní bezpečnosti – mechanismus ombudsmana.

Co je to ombudsman a jak funguje?

Úřad ombudsmana ve věcech štítu na ochranu soukromí zastává vysoký úředník Ministerstva zahraničních věcí USA, který je nezávislý na zpravodajských službách USA. Ombudsman, kterému je podřízeno několik referentů, má za úkol zajistit, aby každá stížnost byla řádně prošetřena a co nejrychleji vyřízena a aby stěžovateli bylo zasláno potvrzení o tom, že příslušné právní předpisy USA byly dodrženy, nebo v případě, že byly porušeny, o tom, jak byla situace napravena.

Při plnění svých povinností a v návaznosti na obdržené stížnosti ombudsman úzce spolupracuje s dalšími nezávislými dozorovými a vyšetřovacími subjekty a získává od nich veškeré informace, které potřebuje, aby vám mohl odpovědět, zda sledování bylo slučitelné s právem USA. Těmito subjekty se rozumí úřady, které mají na starost dohled nad činností zpravodajských agentur USA.

Platí tento mechanismus pouze pro stížnosti týkající se předávání osobních údajů společností, které jsou členem štítu na ochranu soukromí?

Ne, tento mechanismus neplatí jen pro stížnosti související se štítem na ochranu soukromí. Platí pro jakékoli stížnosti v souvislosti s osobními údaji a všemi druhy komerčního předávání informací z EU společností v USA, včetně údajů předávaných na základě jiných nástrojů

umožňujících předávání informací, např. standardních smluvních ustanovení nebo závazných firemních pravidel.

Jak mohu podat stížnost u ombudsmana?

Nejprve je třeba podat písemnou stížnost u orgánu, který je ve vašem členském státě odpovědný za dozor nad národními zpravodajskými službami, a případně u orgánu pro ochranu údajů ve vaší zemi. To znamená, že se můžete obrátit na úřad, který vám bude pomáhat ve vašem vlastním jazyce.

V písemné žádosti je třeba uvést důvody žádosti, to, o jaký druh odpovědi nebo nápravy usilujete, které americké vládní subjekty byly podle vás zapojeny do sledování a dále informace o jiných krocích, které jste v této věci již podnikli, a o oficiálních odpovědích na tyto kroky. V žádosti však nemusíte nijak prokazovat, že americké zpravodajské agentury získaly přístup k vašim údajům.

Před předáním žádosti ombudsmanovi bude spolu s vaší totožností ověřeno, zda jednáte za sebe, a nikoli jménem vládní nebo mezivládní organizace, zda vaše žádost obsahuje všechny náležitosti, zda se týká osobních údajů předávaných do USA a zda vaše žádost není bezdůvodná, kverulantská nebo podaná ve zlém úmyslu, tedy zda odráží skutečnou obavu.

Co se stane s žádostí po zaslání ombudsmanovi?

Ombudsman vaši žádost zpracuje a pokud bude mít doplňující otázky nebo pokud bude potřebovat další informace, zkontaktuje úřad, který mu žádost předal.

Jakmile ombudsman ověří, že je vaše žádost úplná, postoupí ji příslušným orgánům USA. Týká-li se žádost slučitelnosti sledování s právem USA, bude moci spolupracovat s jedním z nezávislých orgánů dozoru s vyšetřovacími pravomocemi. Až od něj obdrží informace, bude moci vám odpovědět. Potvrdí, že vaše žádost byla řádně prošetřena a že právo USA bylo dodrženo, nebo pokud dodrženo nebylo, že bylo porušení napraveno. V odpovědi nebude uvedeno, zda jste byli cílem sledování národních zpravodajských agentur USA.

Žádosti o informace

Na základě amerického zákona o svobodě informací (Freedom of Information Act) můžete požádat o přístup k záznamům uchovávaným vládou USA. Bližší informace o tom, jak takovou žádost podat, naleznete na stránkách www.FOIA.gov a <http://www.justice.gov/oip/foia-resources>. Informace o tom, jak podat žádost o přístup k dokumentům, naleznete na webových stránkách každého ministerstva USA.

Není však možné získat přístup k utajovaným bezpečnostním informacím, osobním informacím o třetích stranách a informacím o vyšetřování donucovacích orgánů. Tato omezení platí stejně jak pro Američany, tak pro státní příslušníky jiných států.

Spory týkající se žádostí podle zákona o svobodě informací se řeší nejprve správní cestou a poté před federálním soudem v USA. Soud může buď rozhodnout, že požadované záznamy

vám byly odepřeny v souladu s právem, nebo přikázat vládě, aby k požadovaným dokumentům udělila přístup. Soudy mohou přiznat náhradu odměny pro právního zástupce, finanční odškodnění však není možné.

Zvláštní postupy pro podávání stížností, které jsou popsány v této příručce, nenahrazují vaše právo požádat národní orgán pro ochranu údajů o radu a pomoc ohledně výkonu vašich zákonných práv.